

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 79/2023-49

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky obchodnej spoločnosti **DEVELOP GROUP a. s.**, Nobelova 34, Bratislava, IČO 44 174 764, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich, s. r. o., Lombardiniho 22/B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Heinrich, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 8/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 8/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Galanta **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 8/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 konal bez zbytočných priet'ahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **2 000 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Galanta **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Galanta **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **997,06 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľky a skutkový stav vecí

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 16/2023-23 z 19. januára 2023 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 8/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie 1“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní 1 bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 79/2023-20 z 9. februára 2023 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie 2“). Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní 2 bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 6 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 16/2023-34 zo 16. februára 2023 spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp. zn. I. ÚS 79/2023 a sp. zn. I. ÚS 16/2023 vzhľadom na to, že predmetné veci sa jednak týkajú tých istých účastníkov a zároveň spolu skutkovo úzko súvisia (rovnaká sťažovateľka, zastúpená rovnakým právnym zástupcom, namieta porušenie rovnakých práv postupom okresného súdu v navzájom súvisiacich konaniach).

4. Z ústavných sťažností, ich príloh, na vec sa vzťahujúcich súdnych spisov a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (IV. ÚS 62/2023) vyplýva, že žalobou doručenou 13. októbra 2015 Okresnému súdu Bratislava III (sp. zn. 26 Cb 401/2015) sa [redacted] (ďalej len „žalobkyňa“), domáha proti sťažovateľke ako žalovanej uloženia povinnosti odstrániť rozostavanú stavbu (chybne zrealizovanú), ktorú sťažovateľka stavala na pozemku žalobkyne. Vec bola 16. júna 2016 postúpená okresnému súdu a bola jej pridelená sp. zn. 25 Cb 8/2016.

5. Podaním z 28. októbra 2016 [redacted] oznámila vstup do konania ako intervenient na strane žalovanej [subdodávateľ sťažovateľky; (ďalej len „intervenient“)] s odôvodnením, že má právny záujem na výsledku konania, keďže je vlastníkom stavby, ktorej odstránenia sa domáha žalobkyňa v napadnutom konaní 1. Okresný súd oznámil vstup intervenienta do konania na pojednávaní konanom 23. januára 2017 (prvé pojednávanie vo veci, pozn.), na ktorom bol prítomný aj pán [redacted] ako jediný spoločník a konateľ žalobkyne a zároveň predseda predstavenstva sťažovateľky. Žalobkyňa následne doručila súdu návrh, aby vstup intervenienta do konania nepripustil. Okresný súd uznesením z 29. mája 2017 (právoplatným 17. júla 2017) návrhu na vyslovenie neprípustnosti vstupu intervenienta do konania nevyhovel.

6. Na základe návrhu oboch sporových strán okresný súd na pojednávaní 5. marca 2018 uznesením napadnuté konanie na šesť mesiacov prerušil z dôvodu konania mimosúdnych rokovaní a uznesením z 15. októbra 2018 na návrh žalobkyne rozhodol, že v konaní pokračuje. Na pojednávaní konanom 18. februára 2019 sťažovateľka uznala uplatnený nárok žalobkyne a žiadala vydať vo veci rozsudok pre uznanie s tým, že predmetnú stavbu odstráni v lehote šiestich mesiacov. Okresný súd nerozhodol podľa § 282 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a pojednávanie odročil na 25. marec 2019. Podaním doručeným okresnému súdu 14. marca 2019 intervenient predložil okresnému súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že je vlastníkom rozostavanej stavby, keďže bol subdodávateľom sťažovateľky pri realizácii stavby na základe zmluvy o dielo (uzavretej medzi ním ako zhotoviteľom a sťažovateľkou ako objednávateľom), v ktorej mal mať so sťažovateľkou dohodnutú výhradu vlastníctva k stavbe, a teda nie je možné bez jeho súhlasu rozhodovať o odstránení stavby. Navrhol, aby okresný súd rozsudkom určil jeho vlastnícke právo k rozostavanej stavbe. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd nariadené pojednávanie zrušil a podanie intervenienta zaslal žalobkyni aj sťažovateľke na vyjadrenie. Ďalší termín pojednávania určený na 6. máj 2019 bol zrušený z dôvodu prerušenia výkonu funkcie zákonného sudcu a vec bola prerozdelená novej zákonnej sudkyni.

7. Na pojednávaní konanom 11. júna 2019 súd uznesením č. k. 25 Cb 8/2016-310, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 2019, žalobu intervenienta na určenie vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe vylúčil na samostatné konanie (napadnuté konanie 2, v ktorom má sťažovateľka taktiež procesné postavenie žalovanej, pozn.). Ďalším uznesením č. k. 25 Cb 8/2016-311 z toho istého dňa súd napadnuté konanie 1 prerušil do právoplatného skončenia konania vylúčeného na samostatné konanie (o určenie vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe). Predmetné uznesenie o prerušení konania napadli odvolaním obe sporové strany a spis bol 4. marca 2020 predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

8. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 31 Cob 24/2020-380 z 31. marca 2021 zrušil uznesenie okresného súdu o prerušení konania s odôvodnením, že z rozhodnutia nielenže relevantný dôvod na prerušenie konania nevyplýva, ale pre absenciu akejkoľvek vecnej argumentácie je nepreskúmateľné, a preto bude povinnosťou okresného súdu pokračovať v začatom konaní na základe žaloby žalobkyne a vo veci po riadne vykonanom dokazovaní rozhodnúť. Sťažovateľka podaním z 19. júla 2021 požiadala okresný súd, aby vo veci konal.

9. Intervenient podal 3. augusta 2021 opätovný návrh na prerušenie konania z rovnakého dôvodu a okresný súd uznesením č. k. 25 Cb 8/2016-416 z 5. augusta 2021 napadnuté konanie 1 opätovne prerušil. Aj toto uznesenie bolo na základe odvolania oboch strán sporu zrušené, a to uznesením krajského súdu č. k. 32 Cob 21/2022-484 z 30. novembra 2022. Krajský súd, ktorý spisom disponoval od 17. marca 2022 do 7. decembra 2022, v predmetnom uznesení uviedol, že okresný súd je oprávnený a povinný v tomto konaní prejudiciálne riešiť otázku vlastníctva sťažovateľky k neoprávnenej stavbe, a preto mu nič nebráni pokračovať v konaní. Rozhodnutie o prerušení konania preto podľa jeho názoru nebolo správne, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o reštančnú vec. V predmetnej veci nebolo ani po podaní ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté, keď termín pojednávania nariadený na 13. apríl 2023 bol odročený na 13. jún 2023, následne na 10. október 2023 a ten na 25. január 2024.

10. Pokiaľ ide o priebeh napadnutého konania 2, žaloba intervenienta doručená súdu 14. marca 2019 bola 19. júla 2021 (na základe pokynu vyššieho súdneho úradníka zo 16. júna 2021, pozn.) zapísaná ako nový návrh na začatie konania do súdneho registra okresného súdu pod sp. zn. 26 Cb 15/2021. Následne súd vykonal procesné úkony smerujúce k príprave pojednávania a 29. decembra 2021 určil termín jeho konania na 3. máj 2022. Vzhľadom na kolíziu termínov na strane sťažovateľky bolo pojednávanie odročené na 13. september 2022. Aj tento termín bol na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky odročený na 12. január 2023.

11. Z dôvodu nečinnosti súdu sa sťažovateľka 22. marca 2022 obrátila na predsedu okresného súdu so sťažnosťou na prieťahy v konaní, ktorý v oznámení o prešetrení sťažnosti z 22. apríla 2022 uznal sťažnosť za dôvodnú a uviedol, že k vzniku prieťahu došlo z dôvodu, že aj napriek právoplatnosti uznesenia o vylúčení žaloby intervenienta na samostatné konanie (17. júla 2019, pozn.) došlo k faktickému vylúčeniu veci, a teda k zapísaniu žaloby pod novú spisovú značku až v roku 2021.

12. V predmetnej veci nebolo ani po podaní ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté. Dňa 12. januára 2023 sa vo veci malo konať pojednávanie, ale na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľky bolo odročené na 18. apríl 2023. Ani toto pojednávanie sa nekonalo a bolo na žiadosť strán sporu odročené na 13. jún 2023, následne na 10. október 2023 a aktuálne je termín pojednávania určený na 25. január 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľky

13. Podľa argumentácie sťažovateľky uplatnenej v prvej ústavnej sťažnosti porušil okresný súd jej označené práva okrem iného aj tým, že nárok (žalobu) uplatnený intervenientom v napadnutom konaní 1 vylúčil na samostatné konanie (napadnuté konanie 2, pozn.) a toto pôvodné konanie napriek právnomu názoru krajského súdu opakovane prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 26 Cb 15/2021. Sťažovateľka v druhej ústavnej sťažnosti namieta prieťahy aj v samotnom konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 o vylúčenej žalobe intervenienta.

14. Tvrdí, že napadnuté konanie 1 trvá už viac ako šesť rokov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) bez toho, aby bolo vo veci vydané meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Na základe jej sťažnosti z 23. marca 2022 konštatoval existenciu prieťahov aj predseda okresného súdu. Sťažovateľka považuje za príčinu neprimeranej dĺžky napadnutého konania 1 obdobie dlhodobej, ako aj kratšej nečinnosti a nesústredený a nesprávny rozhodovací proces okresného súdu (sťažovateľke nebolo doručené oznámenie intervenienta o vstupe do konania ani návrh žalobkyne na nepripustenie jeho vstupu do konania, nedôvodné a nezákonné uznesenia o prerušení napadnutého konania, nerozhodnutie súdu podľa § 282 CSP napriek splneniu podmienok, zdĺhavé doručovanie vyjadrení strán). Predmet sporu pritom nie je podľa názoru sťažovateľky zložitý a ona sama nespôsobila žiadne prieťahy v konaní, k porušeniu jej práv preto došlo výlučne postupom okresného súdu. Vo vzťahu k žiadanému finančnému zadosťučineniu zdôrazňuje súčasne neúmerne zvyšovanie cien stavebných materiálov (potrebných na odstránenie diela a zhotovenie nového diela) a jej pretrvávajúcu právnu neistotu.

15. Vo vzťahu k napadnutému konaniu 2 namieta, že od doručenia žalobného návrhu intervenienta ku dňu podania ústavnej sťažnosti uplynuli už vyše tri roky a vo veci dosiaľ nie je vydané meritórne rozhodnutie. Zdôrazňuje dlhodobú nečinnosť súdu a uvádza, že súd neuskutočnil ani jedno

pojednávane. Ďalej poukazuje na to, že napadnuté konanie 1 bolo prerušené do právoplatného skončenia napadnutého konania 2, takže tým, že dochádza k priet'ahom v tomto konaní, neúmerne sa predlžuje aj súdne konanie o odstránenie stavby.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika s'ťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

16. Okresný súd k ústavným s'ťažnostiam uviedol, že v napadnutom konaní 1 bol 22. apríla 2022 na základe vyhodnotenia s'ťažnosti s'ťažovateľky ako dôvodnej nariadený dohľad predsedu súdu s poukazom na tú skutočnosť, že na prerušenie konania, o ktorom súd opätovne rozhodoval, nebol dôvod, čo napokon potvrdil aj krajský súd. Vzhľadom na to označil predseda súdu postup zákonnej sudkyne za nesústredený a nekonzistentný, v dôsledku ktorého došlo k priet'ahom v konaní.

17. Okresný súd k vyjadreniam pripojil aj rozbor vykonaných procesných úkonov v napadnutých konaniach, a poukázal, že je z neho zrejmé, že zákonná sudkyňa 26. júna 2019 zadala vyššiemu súdnemu úradníkovi pokyn na zapísanie vylúčenej žaloby ako nového návrhu. Súd podotkol, že samotné uznesenie o vylúčení bolo zákonnou sudkyňou podpísané 3. júla 2019, teda v primeranom čase, nie až v období 2,5 roka, ako to uvádza s'ťažovateľka. Ďalej uviedol, že spis vedený pod sp. zn. 25 Cb 8/2016 bol v dôsledku podaného odvolania 3. marca 2020 predložený krajskému súdu na rozhodnutie a po jeho návrate (30. apríla 2021, pozn.) súd vo veci priebežne konal. Pokiaľ ide o pojednávania v napadnutom konaní 2, okresný súd zdôraznil, že vo veci bolo určených niekoľko termínov, ale žiadne pojednávane sa neuskutočnilo z dôvodu na strane žalobkyne, ako aj s'ťažovateľky.

III.2. Replika s'ťažovateľky:

18. S'ťažovateľka vo svojej replike vo vzťahu k napadnutému konaniu 1 uviedla, že súd ju o vstupe intervenienta do konania informoval až podaním z 23. januára 2019, teda po viac ako dvoch rokoch. Taktiež poukázala na pochybenie súdu, pokiaľ ide o nedoručenie podania žalobkyne, ktorým navrhla súdu, aby nepripustil vstup intervenienta do konania. Vzhľadom na to, že sa ako žalovaná nemohla k návrhu vyjadriť a prezentovať svoje návrhy a odôvodnenia, došlo k porušeniu jej procesných práv a práva na spravodlivé súdne konanie. Pokiaľ ide o napadnuté konanie 2, zopakovala, že súd v ňom vyše dva roky nekonal, keďže uznesením z 11. júna 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 2019, žalobu intervenienta zo 14. marca 2019 na určenie vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe vylúčil na samostatné konanie a až 19. júla 2021 túto žalobu zaregistroval ako nové konanie. Zdôraznila, že aj predseda súdu v odpovedi o prešetrení s'ťažnosti z 22. apríla 2022 uviedol, že zapísaniu vylúčenej žaloby pod novú spisovú značku nebránilo ani to, že vec sp. zn. 25 Cb 8/2016 sa nachádzala na súde druhej inštancie z dôvodu odvolania. V závere svojho vyjadrenia zotrvala na podaných ústavných s'ťažnostiach s odôvodnením, že v oboch napadnutých konaniach je daná existencia priet'ahov, ktoré idú primárne na vrub postupu súdu v dôsledku jeho neefektívnej činnosti a nesústredeného postupu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

19. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisov všeobecného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

20. Podstatou ústavných sťažností sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní o odstránenie rozostavanej stavby a v súvisiacom konaní o určenie vlastníckeho práva k predmetnej stavbe, v ktorých sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalovanej.

21. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020, I. ÚS 318/2022).

22. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v civilnom spore, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

23. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka súdneho konania a (iii) postupu samotného súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikaturou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

24. Pokiaľ ide o obe napadnuté konania a ich zložitosť, predmet sporov nevykazuje znaky právnej či faktickej zložitosti a patrí medzi štandardnú agendu všeobecných súdov.

25. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že na jej strane zaznamenal také skutočnosti, ktoré prispeli k predĺženiu oboch napadnutých konaní. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní 1 vyplýva, že 26. februára 2018 požiadala sťažovateľka o odročenie pojednávania a navrhla konanie prerušiť z dôvodu mimosúdnych rokovaní medzi stranami sporu, ktorej žiadosti súd vyhovel a na pojednávaní

konanom 5. marca 2018 prijal uznesenie o prerušení konania na šesť mesiacov v zmysle § 163 ods. 1 CSP. Aj pojednávanie nariadené na 21. január 2019 bolo na žiadosť sťažovateľky odročené na 18. február 2019. Podobne v napadnutom konaní 2 došlo k predĺženiu jeho trvania z dôvodov na strane sťažovateľky, keď pojednávania nariadené na 3. máj 2022, 13. september 2022, 12. január 2023, 18. apríl 2023, 13. jún 2023 a 10. október 2023 boli aj na žiadosť sťažovateľky odročené.

26. Tretím kritériom, ktorým sa ústavný súd zaoberal, je hodnotenie postupu okresného súdu v napadnutých konaniach. Vo svojej predchádzajúcej judikatúre ústavný súd už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna, resp. nesústredená činnosť štátneho orgánu, resp. orgánu verejnej moci (v danom prípade okresného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

27. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu konštatuje, že na priebeh napadnutého konania 1 mal podstatný vplyv vstup intervenienta do konania a jeho procesná aktivita, a to najmä od okamihu, keď okresný súd uznesením z 11. júna 2019 jeho žalobu o určenie vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe vylúčil na samostatné konanie a napadnuté konanie 1 prerušil do právoplatného skončenia vylúčeného konania. Od tohto momentu, teda od júna 2019 do decembra 2022, rozhodol okresný súd dvakrát o prerušení konania a obe jeho rozhodnutia boli krajským súdom zrušené.

28. Ako už ústavný súd konštatoval v náleze sp. zn. IV. ÚS 62/2023, „neefektívnosť, resp. nesústredenosť v postupe okresného súdu v napadnutom konaní potvrdzujú uvedené zrušujúce rozhodnutia odvolacieho súdu“. Navyše, je potrebné zdôrazniť tú skutočnosť, že v dôsledku opísaného postupu okresného súdu v napadnutom konaní 1 sa vec sťažovateľky po viac ako siedmich rokoch od postúpenia mu veci (jún 2016) nachádza na začiatku, pričom od prvého rozhodnutia o prerušení konania (jún 2019) bola posudzovaná len táto procesná otázka bez toho, aby došlo k meritórnemu prieskumu veci. V okolnostiach danej veci je nevyhnutné čas konania na odvolacom súde v prípade zrušenia rozhodnutia z procesných dôvodov pripísať na „vrub“ súdu, ktorému sa rozhodnutie zrušilo. Podľa názoru ústavného súdu preto podiel okresného súdu na doterajšej dĺžke napadnutého konania 1 je neprehliadnuteľný.

29. Čo sa týka postupu súdu v napadnutom konaní 2, je nepochybné, a uznal to aj samotný okresný súd, že k zapísaniu žaloby intervenienta o určenie vlastníckeho práva k rozostavanej stavbe ako nového konania došlo až po dvoch rokoch od právoplatnosti uznesenia o vylúčení predmetnej žaloby na samostatné konanie, čím bolo konanie hneď v úvode poznačené zbytočnými prietahmi.

30. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 8/2016, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 15/2021 došlo k zbytočným prietahom ústavnej intenzity, preto rozhodol, že postupom okresného súdu v označených konaniach bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať vo veci a primerané finančné zadost'učinenie

31. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd zistil porušenie označených práv sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, pričom tieto nie sú dosiaľ ani neprávoplatne rozhodnuté, prikázal mu, aby v predmetných veciach konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

33. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

34. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 12 000 eur vo vzťahu k napadnutému konaniu 1, resp. 6 000 eur vo vzťahu k napadnutému konaniu 2. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadost'učinenia vzal do úvahy predovšetkým celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania 1 v trvaní viac ako sedem rokov, pričom dosiaľ nie je vec právoplatne skončená. Ústavný súd ale prihliadol aj na fakt, že otázka právnej neistoty sťažovateľky je s ohľadom na strany sporu a na to, že v ich mene koná totožná osoba, výrazne diskutabilná. Zohľadňujúc ďalej konštatovanú nesústredenú činnosť v postupe súdu v napadnutom konaní 1, ako aj absolútnu nečinnosť v trvaní dvoch rokov v napadnutom konaní 2, považoval za primerané priznanie finančného zadost'učinenia v sume 2 000 eur (bod 3 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu), keďže na druhej strane aj samotná sťažovateľka prispela svojím správaním k celkovej dĺžke oboch konaní.

VI.

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 997,06 eur.

37. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur.

Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavných sťažností) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu). Odmena po zvýšení o jednu tretinu pri spojených sťažnostiach (§ 13 ods. 3 vyhlášky) spolu s režijným paušálom celkovo predstavuje sumu 830,88 eur a po zvýšení o 20 % sadzbu dane z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľky, sumu 997,06 eur (bod 4 výroku nálezu).

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

39. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu